

**Vilna**

ANALYS & STRATEGISK RÅDGIVNING

Workshop 16 oktober – Arkivpedagogiskt forum – Stockholm

# Lärande genom kulturarvet - Vägledning för skolsamverkan

Vilna

Gotlandsgatan 68A

116 65 Stockholm

Tel. 070 20 90 432

## Eftermiddagens innehåll: 13-15.30

**1**

**Varför en  
vägledning?**



**3**

**Presentation  
förslag**



**4**

**Workshop**



**Varför en vägledning till museer och arkiv om hur arbetet med skolsamverkan kan utvecklas?**

# Varför för en vägledning?

Utgångspunkt i regeringsuppdraget: RAÄ ”ska bland annat utarbeta och sprida vägledning” (Ku2017/02184/KL).

- Främja samverkan
- Kulturarvsinstitutionerna nyttas som en pedagogisk resurs – stärker skolans uppdrag
- Kulturarvsinstitutionernas arbete och funktion synliggörs i samhället

# Vilnas uppdrag från Riksantikvarieämbetet

Ta fram en vägledning för musei- och arkivpersonal som stärker förutsättningarna för kulturarvsinstitutionerna att vara en pedagogisk resurs.

- Bygga på tidigare kunskap om samverkan mellan skola och kulturarvsinstitutionerna
- Dialog med målgruppen; intervjuer med pedagoger och chefer, workshops, samtal etc.
- Förslag på struktur och innehåll – leverans 31 januari 2020
- Förslag för implementering
- Idag presenterar vi ett förslag i tidigt skede. Tacksamma för synpunkter! 🍎

# Tidslinjen



# Krav på vägledningen

## Vägledningen ska

Stärka förutsättningar för kulturarvsinstitutionerna att kunna nyttjas som en pedagogisk resurs för skolan.

- gälla förskolan, förskoleklassen, grundskolan, gymnasieskolan samt gymnasiesärskolan
- kunna användas i undervisningen inom alla/flera ämnen och årskurser
- kunna användas av både ledare och pedagoger vid institutionerna
- stödja institutionernas förmåga att bidra till elevernas måluppfyllelse
- användas för att planera, genomföra och kommunicera samarbete med skolan
- anpassad till verksamhet vid museer (+världsarv) och arkiv
- anpassad till lokala omständigheter och att institutionerna är olika långt fram
- vara utformad så den går att uppdatera
- vara utformad för webben



# Vilnas team

Teamet som arbetar med att ta fram förslag på vägledningen.

- Kajsa Rosén
- Helena Barrett
- Anders Fredriksson



# Möjligheterna för skolväsendet med att samverka med kulturarvsinstitutionerna

# Strategiskt viktiga områden för samverkan

Fem strategiskt viktiga områden att samverka utifrån skolans uppdrag, aktuell forskning och skolans utmaningar.

- Stimulera en livslång lust att lära
- Bidra till elevernas måluppfyllelse
- Kompetensutveckling på vetenskaplig grund
- Mötesplats för att motverka segregation
- Digitalisering och digital kompetens

# Stimulera en livslång lust att lära

Stimulera en livslång lust att lära genom strukturerad undervisning i varierad lärandemiljö

- Lust och motivation är viktigt för att vilja lära sig nya saker
- Många elever känner bristande motivation
- Samarbete kan stärka skolans förutsättningar att utveckla en livslång lust att lära
- En möjlighet för lärare att arbeta med strukturerad undervisning i en varierad miljö

# Bidra till elevernas måluppfyllelse

Enligt skollagen ska utbildningen inom skolväsendet syfta till att barn och elever ska inhämta och utveckla *kunskaper och värden*.

- Bidra till måluppfyllelse genom att konkretisera innehållet i undervisningen
- En god miljö för att arbeta språk- och kunskapsutvecklande
- Stärka skolans förutsättningar att arbeta med värdegrundsuppdraget
- Skapa medvetenhet och delaktighet i det gemensamma kulturarvet

# Kompetensutveckling

Ge förskollärare och lärare kompetensutveckling på vetenskaplig grund.

- Den vetenskapliga förankringen av innehållet i undervisningen kan stärkas
- Hjälpa skolväsendet att stå på stadig vetenskaplig grund
- Kollegialt lärande stärker lärarens kapacitet att undervisa
- Kulturarvsinstitutionerna kan stärka det kollegiala lärandet

# Mötesplats

Utgöra en mötesplats mellan barn och unga från olika delar av samhället för att motverka segregation.

- Forskningen kring nyanländas lärande betonar betydelsen av social integration
- Kulturarvsinstitutionerna kan utgöra en alternativ mötesplats som motverkar skolsegregation
- Kollegialt lärande stärker lärarens kapacitet att undervisa
- Kulturarvsinstitutionerna kan stärka det kollegiala lärandet

# Digitalisering och digital kompetens

Stödja digitaliseringen av undervisningen och utvecklandet av digitala kompetenser

- Bidra till att stärka elevers digitala kompetens
- En viktig resurs genom att tillhandahålla digitala läromedel



**Lärande genom kulturarvet**  
**- hur samverkan med skolväsendet kan fördjupas**

# Vilka kvalitéer bör en vägledning ha?

Vägledningen måste uppfattas som relevant för målgruppen.

- Inspirera och entusiasmera till skolsamverkan
- Underlag för verksamhetsutveckling i olika roller; pedagoger, chefer, m.fl.
- Väcka frågor (snarare än att ge pekpinningar)
- Brett anslag vad gäller typer av samverkan; skolprogram, kompetensutveckling etc.
- Gemensam för museer och arkiv
- Anpassas till att institutioner är olika: storlek, innehåll, resurser, förhållningssätt etc.
- Möjlig att utveckla (webbaserad)

[Startsida](#) / [För museer](#) / [Publikt arbete](#) / [Digital förmedling](#) / [Att arbeta med sin webbplats](#)

## Att arbeta med sin webbplats



Vill du utveckla ditt webbarbete för att göra din verksamhet mer känd och få fler besökare? Artiklarna här ger dig råd och tips på hur du kan göra din verksamhet mer synlig, både genom din egen och andras webbplatser. Artiklarna är i första hand till för dig som jobbar i en mindre, ideell eller offentligt finansierad kulturverksamhet men fungerar för de flesta verksamheter och webbplatser.

### Allmänt om att finnas på webben

Nu för tiden använder nästan alla webben för att hitta information. Det gäller givetvis även de som vill uppleva saker och hitta nya spännande besöksmål att utforska. Det kanske är just ditt ...

### Så får du fler besökare

Ju generösare man är på webben desto fler blir de fysiska besökarna. Tänk på din webbplats som ett skyltfönster för nya besökare. Du vill att besökarna ska bli intresserade. Håll din webbplats ...

### Så delar du med dig av ditt innehåll

Ju mer information du delar på webben, exempelvis bilder med hög kvalitet, desto synligare och intressantare blir din verksamhet. Se till att synas på de webbplatser där dina besökare finns. ...

### Tio tips för ökad synlighet i söktjänsterna

### Utveckla verksamheten och skriv en handlingsplan

### David Castor tipsar om bilder

David Castor har nästan sex miljoner visningar i

# En framgångsrik process för samverkan



# Förslag på huvudsakliga rubriker

- Ta tempen på er skolsamverkan (självskattningsverktyg)
- Varför är skolsamverkan viktig? (inledning)
- Har vi koll på vad vi kan och vad skolan behöver?
- Vilken ambitionsnivå ska vi ha?
- Hur utvecklar vi samverkan tillsammans med skolan?
- Hur stärker vi förutsättningarna för samverkan?
- Hur ska vi informera om vårt erbjudande?
- Dags att följa upp och vidareutveckla?

# Grundstruktur

Varje huvudrubrik har följande grundstruktur.

- Varför viktigt?
- Hur göra?
- Exempel

# Självskattningsverktyg

- Underlag för diskussion om verksamhetsutveckling
- Frågor som testar tillståndet i de olika delarna i ”hjulet”
- Tre–fem frågor per område.
- Genererar profil som visar på bedömda styrkor och svagheter i samverkan med skolan.

# Varför är skolsamverkan viktigt?

Inledningen som ramar in vägledningen.

- Syftet med vägledningen
- Målgrupper och hur den ska användas
- Hur institutionerna kan tjäna på skolsamverkan



# Har vi koll på i skolans behov?

För att samverkan ska lyckas måste skolsamverkan möta konkreta behov som finns inom skolan.

- Ta reda på skolans behov. Olika nivåer: styrdokument, skolledning, enskilda lärare
- Ta reda på om och hur andra aktörer möter behoven
- Tänk brett: skolprogram, visningar, kompetensutveckling etc.
- Sök samordning med andra aktörer institutioner
- Etablera dialog med skolan

# Vilken ambitionsnivå ska vi ha?

Alla kan inte göra allt. Institutionerna är på olika utvecklingsnivå och har olika förutsättningar. Börja i liten skala och utveckla succesivt.

- Sätt en ambitionsnivå mot era resurser: ekonomi, kompetens, samarbeten etc
- Våga tänka nytt men avgränsa: skolformer, årskurser, ämnen, antal, upptagningsområde etc
- Förankra prioriteringarna på olika nivåer i den egna verksamheten
- Förankra prioriteringarna på olika nivåer i skolan: lärare, skolledare och skolhuvudmän, styrdokument
- Ta utgångspunkt i institutionens uppdrag
- Sätt tydliga mål för skolsamverkan

# Hur utvecklar vi samverkan tillsammans med skolan?

Utvecklingsarbetet: Våga pröva och misslyckas. Börja i det lilla.

- Bygg på befintlig verksamhet, profiler, kompetenser, intressen
- Utveckla genom att testa tillsammans med lärare och elever – gärna ämnesövergripande
- Inspireras av andra, tex studiebesök.
- Ta fasta på motivation och lust att lära
- Utforska lämpligt innehåll utifrån institutionens förutsättningar
- Utforska lämplig pedagogisk modell (tex visning, workshop, arkiv-/museilåda, digitalt material)
- Material som stödjer lärandeprocessen
- Använd kunskap om vad som funkar: omfattning i tid, rollfördelning lärare & pedagog etc.

# Hur stärker vi förutsättningarna för samverkan?

Förutsättningar skapas dels genom att stärka den interna kapaciteten för samverkan, dels sänka trösklarna för skolan att vilja samverka.

- Utveckla eller rekrytera rätt kompetens: pedagogisk insikt, kunna motivera etc.
- Se över om lokaler och utställningar är bra miljöer för elever (lärsalar, fika etc.)
- Undersök möjligheter till extern finansiering.
- För liten för att samverka med skolan? Samarbeta med andra institutioner.

# Hur ska vi kommunicera verksamheten?

Syns man inte finns man inte.

- Ta ställning till om kommunikation behövs, givet den satta ambitionsnivån för samverkan
- Om ni behöver kommunicera; fundera på hur
- Använd fungerande arbetssätt: nätverk, samverkan etc.
- Undersök när och hur målgruppen (tex lärare) bäst nås
- Synliggör hur erbjudandet motsvarar skolans behov och utgår från institutionens unika kompetens

# Dags att följa upp och vidareutveckla?

Ta reda på om er verksamhet är adekvat utifrån de mål ni satt upp.  
Chefen behöver ställa frågorna.

- Olika sätt att följa upp och utvärdera: mer eller mindre formaliserat
- Det viktiga är ett reflekterande förhållningssätt till den egna verksamheten, ställa rätt frågor
- Kollegialt lärande, jobba tillsammans, ge feedback.
- Omvärldsbevaka, vad aktuellt i skolan just nu?
- Var uthållig och utveckla i små steg – tex utöka samma program till nya målgrupper?

# Workshop

# Gruppindelning



# Övning 1: Vad är en användbar vägledning?

*Fråga:* Hur kan förslaget för vägledning vässas för att göra den användbar? Tänk exempelvis på innehåll, struktur, tilltal och omfattning.

- Steg 1: Tänk på egen hand (4 min). 🧠
- Steg 2: Diskutera i grupper om fyra (15 min). 🗣️ 🧠 🗣️
- Steg 3: Identifiera de viktigaste medskicken – max fyra stycken (5 min). ✍️
- Steg 4: Mejla medskicken till: anders.o.fredriksson@gmail.com 📧
- Steg 5: Nedslag i några grupper (10 min). 🗣️

# Övning 2: När kan vi använda vägledningen?

Fråga: I vilka situationer kan vägledningen komma till användning i din verksamhet? Av vilka roller? I vilka faser i arbetet?

- Steg 1: Tänk på egen hand (4 min). 🧠
- Steg 2: Diskutera i grupper om fyra (15 min). 🗨️
- Steg 3: Identifiera de viktigaste medskicken – max fyra stycken (5 min). ✍️
- Steg 4: Mejla medskicken till: anders.o.fredriksson@gmail.com 📧
- Steg 5: Nedslag i några grupper (10 min). 🗣️

# Övning 3: Hur kan Riksantikvarieämbetet stödja?

Fråga: Vilket stöd skulle Riksantikvarieämbetet kunna ge kulturarvsinstitutionerna för att ytterligare stärka museers och arkivs förutsättningar att vara en pedagogisk resurs?

- Steg 1: Tänk på egen hand (4 min). 🧠
- Steg 2: Diskutera i grupper om fyra (15 min). 🗨️
- Steg 3: Identifiera de viktigaste medskicken – max fyra stycken (5 min). ✍️
- Steg 4: Mejla medskicken till: anders.o.fredriksson@gmail.com 📧
- Steg 5: Nedslag i några grupper (10 min). 🗨️

Tack för visat intresse

Mejla gärna synpunkter: [anders.o.fredriksson@gmail.com](mailto:anders.o.fredriksson@gmail.com)